

VAN VROUWEN MET
BORSTKANKER TOT
JONGEREN IN
ARMOEDE: YAMINA
HELPT ZE ALLEMAAL

WIE IS YAMINA KROSSA?

Yamina werd geboren op 29 september 1974 in Etterbeek • Is mama van **twee zonen**, van 22 en 26 jaar • Is de oprichtster van **Benetiet** • Is mede-oprichtster van het **VUB Yamina Krossa-fonds**, dat onderzoek naar kanker steunt • Werkt als stafmedewerker netwerk en communicatie bij **YAR Vlaanderen**, een organisatie die kwetsbare jongeren coacht om hun leven terug op de rails te krijgen • Is **spreker en auteur** ('Laat je net-werken, innercrowdfunding voor iedereen', uitgeverij Pelckmans pro, verschijnt in oktober)

“Ik wil kwetsbare jongeren tonen dat ze zélf dingen kunnen doen om uit de problemen te komen. Ik heb het ook zo gedaan”

Met haar vzw Benetiet veranderde ze de wet in het voordeel van borstkankerpatiënten, met YAR Vlaanderen verandert ze het leven van kwetsbare jongeren. Met een ijzeren wil zet Yamina Krossa zich in voor mensen die het moeilijk hebben.

Als journalist ontmoet ik veel mensen, maar zelden sprak ik zo'n inspirende vrouw als Yamina Krossa. Elke negatieve ervaring weet zij om te buigen tot iets moois. Ze had een problematische thuissituatie, en nu ontfermt ze zich zélf over jongeren die het moeilijk hebben. Ze kreeg borstkanker, vervolgens hielp ze vrouwen om hun borstreconstructie te betalen. Ze groeide op in armoede, en is vastbesloten om ook daar nog iets rond te doen. En zelf vindt ze dat maar normaal: “Ik weet hoe het is om het moeilijk te hebben, ik heb het meegemaakt. Nu het met mij beter gaat, wil ik mijn ervaring gebruiken om anderen te helpen.”

Yamina, je bent vooral bekend van de vzw Benetiet, waarmee je verschillende keren in de pers kwam. Vertel nog eens, wat was dat precies?

Yamina Krossa: “Benetiet zette zich in voor vrouwen met borstkanker. Na een borstamputatie kun je kiezen voor een reconstructie met eigen weefsel, maar die ingreep loopt al snel in de duizenden euro's, en tot 2016 werd daar niks van terugbetaald. Het was dus voor veel vrouwen onbetaalbaar, terwijl een reconstructie zo belangrijk is om er mentaal weer bovenop te komen. Met Benetiet wil-

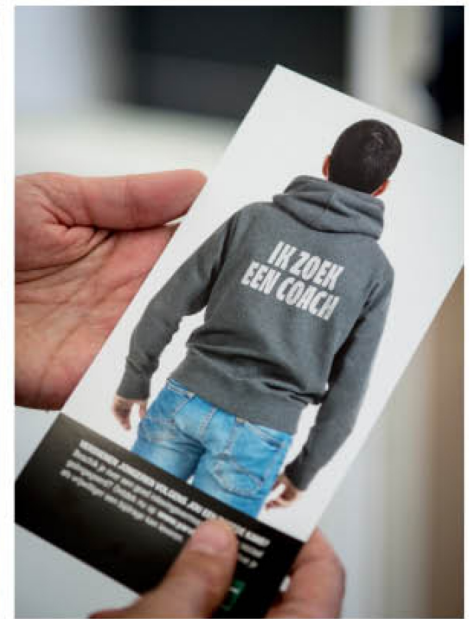
den we de wetgeving veranderen, zodat een reconstructie wél terugbetaald zou worden. In afwachting daarvan hielpen we zelf vrouwen. We hadden een systeem opgezet van 'innercrowdfunding', wat wil zeggen dat we in de familie en vriendenkring van de vrouw op zoek gingen naar mensen die haar financieel wilden ondersteunen. We zamelden ook fondsen in via sponsors, voor vrouwen met een kleiner netwerk.”

“Op de uitnodiging voor mijn verjaardagsfeest schreef ik: ‘Wil je iets geven? Koop een stukje tiet’. In no time had ik 5000 euro bij elkaar”

Je hebt het zelf meegemaakt.

“Ik kreeg borstkanker in 2013. Mijn borst moest geamputeerd worden, en omdat de kans op herval groot was, besloot ik om mijn tweede borst preventief ook te laten weg nemen. Het was een zware periode. Ik was doodziek van de chemo en voelde me niet

meer 'heel' als vrouw, zonder borsten. Ik trok me op aan het vooruitzicht van een reconstructie met eigen weefsel. Tot ik dus hoorde dat ik die ingreep volledig zelf moest betalen. Het zou me 5000 euro kosten. Waar moest ik in godsnaam dat geld halen? Ik was een alleenstaande mama met twee tieners, het was sowieso al een uitdaging om rond te komen van mijn ziekte-uitkering. Toen kreeg ik een idee. Voor mijn veertigste verjaardag wilde ik een feest geven. Ik dacht: al die mensen gaan waarschijnlijk iets meebrengen. Een fles cava, een bos bloemen... Als ik nu eens vraag om in plaats daarvan een centje te geven? ‘Koop een stukje tiet’, noemde ik het. Het was een overdonderend succes, iedereen was mega-enthousiast en in no time had ik die 5000 euro bij elkaar. Ik voelde dat ik iets had geraakt, dat hier méér in zat. Als mijn netwerk zo enthousiast was, dan konden we dit ook doen met het netwerk van andere vrouwen. Zo is Benetiet ontstaan. Onder andere Wouter Torfs van Schoenen Torfs is meteen mee op de kar gesprongen. Het was ongelooflijk. Vooraf dacht ik: als we één vrouw kunnen helpen, is het de moeite waard geweest. Uiteindelijk hebben we een dertigtal vrouwen geholpen. Ik krijg kippenvel als ik eraan terugdenk.” →

En er was meer. Je bereikte je doel: sinds 2016 wordt een borstreconstructie met eigen weefsel terugbetaald.

“Daar ben ik heel trots op. Bij de start voorspelden veel mensen dat het nooit zou lukken. Dat moet je nu net tegen mij zeggen. (lacht) Het idee dat al die vrouwen nu geholpen worden, maakt me oprecht gelukkig.”

Korte tijd later ben je gestopt met Benetiet.

“We hadden ons doel bereikt. Het resterende geld van Benetiet – bijna 40.000 euro – hebben we aan het kankeronderzoek van dokter Damya Laoui aan de VUB-VIB geschonken. Zij boekt baanbrekende resultaten in haar onderzoek naar de behandeling van kanker, en het is fijn om daar iets aan te kunnen bijdragen. Intussen heeft de VUB als dank het Yamina Krossa-fonds opgericht. Uiteraard vind ik dat een grote eer.”

Wat heb je sindsdien gedaan?

“Ik ben teruggekeerd naar mijn eerste grote liefde: YAR Vlaanderen. Ik werkte daar voor ik ziek werd, maar door die borstkanker hadden mijn baas en ik samen voor een ontslag om medische redenen moeten kiezen. We vonden dat allebei heel jammer, al gaf het me achteraf gezien wel de tijd om me toe te leggen op Benetiet. Kort nadat ik gestopt was bij Benetiet zochten ze bij YAR een stafmedewerker netwerk en communicatie, en ik kreeg de vraag om die functie in te vullen. Ik heb geen moment getwijfeld.”

Wat doen jullie precies?

“We begeleiden kwetsbare jongeren. Jonge mensen met een moeilijke thuissituatie bijvoorbeeld, of jongeren die feiten gepleegd hebben en bij ons terechtkomen via de jeugdrechter. Wij willen hen laten inzien dat ze zelf verantwoordelijk zijn voor hun leven, dat ze zelf dingen kunnen ondernemen om uit de moeilijke situatie te raken. Als een van hen bijvoorbeeld zegt: ‘ik ga niet naar school

“We gaan een week op afzondering met de jongeren. Als ze aankomen, kijken ze naar de grond. Een week later vertrekken ze met trotse blik”

want mijn moeder ligt dronken in de zetel en maakt me niet wakker’, dan zeggen wij ‘wat kun je zelf doen om toch op school te geraken? Heb je een gsm? Staat daar een wekker op?’ Onze aanpak werkt: zeven op de tien jongeren die ons programma afronden, slagen er in om hun leven op de rails te houden. Dat zijn mooie cijfers in de hulpverlening.”

Je had zelf geen makkelijke jeugd. Wil je daarom zo graag jonge mensen helpen?

“Ja. Ik weet hoe het is, ik ben zelf in heel moeilijke omstandigheden opgegroeid. Mijn ouders zijn gescheiden toen ik twee was, mijn zus, broer en ik bleven bij mama. Zij zag ons

echt graag, maar ze wist niet hoe ze voor ons moest zorgen. Ze kookte amper, deed onze was niet... Op school hadden we vaak geen lunch mee, omdat er niks in huis was.

En soms zeiden ze dat we stonken. Het was geen slechte wil, volgens mij kón mama het gewoon niet. Haar beide ouders zijn gestorven toen ze vijf was, en ze heeft haar hele jeugd in een weeshuis gewoond. Ze heeft nooit het voorbeeld van een warme thuis gekregen. Ze had bovendien de pech om altijd op de verkeerde mannen te vallen. Mannen die dronken, of die ons niet aanvaardden.”

Jullie leefden ook in armoede.

“We hadden niks, geen wasmachine, geen badkamer, geen warm water... Het is gebeurd dat ik na school thuis kwam en de elektriciteit afgesloten was, omdat de rekeningen niet betaald waren. Of dat er een affiche aan de deur hing dat binnen enkele dagen heel onze inboedel zou verkocht worden. Het was geen leven. Uiteindelijk ben ik op mijn vijftiende zelf naar het Comité voor Bijzondere Jeugdzorg gestapt met de vraag om mij te laten plaatsen. Dat is ook gebeurd, en ineens had ik alles waar ik van had gedroomd. Een eigen kamer, een bureau, een badkamer met warm water, ik kreeg ontbijt en mijn kleren werden gewassen en gestreken... En toch kon ik er niet aarden. Het was vreemd, alsof ik niet kon wennen aan al die luxe. Uiteindelijk ben ik bij mijn vriend en zijn moeder gaan wonen. Maar ook dat ging niet goed: ik raakte zwanger op mijn zestiende, ik stopte met school en drie

jaar later gingen mijn vriend en ik uit elkaar en werd ik single mama. Toen dacht ik: ik raak nooit meer weg uit dit milieu.”

En toch heb je het gedaan.

“Eigenlijk was ik een soort YAR-jongere avant la lettre. Ik heb de verantwoordelijkheid voor mijn eigen leven genomen, zélf stappen gezet om uit dat milieu weg te raken. Ik ben bijvoorbeeld opnieuw gaan studeren via tweedekansonderwijs om mijn diploma te halen. Ik moest een babysitter huren via de Bond en mezelf in bochten wringen om telkens naar de les te kunnen gaan, maar het is me gelukt. Daarna stond ik voor de keuze: ik vond een job waar ik 38.000 frank per maand zou verdienen terwijl ik als steuntrekkende 43.000 frank kreeg.

Ik heb tóch voor die job gekozen, omdat ik dacht: als steuntrekkende kom ik nooit hogerop. Ik leerde snel bij, kreeg nieuwe kansen, en ben stelselmatig opgeklommen van telefoniste tot management assistent.”

Hoe ben je dan uiteindelijk bij YAR terechtgekomen?

“Ik had gemerkt hoe moeilijk het kan zijn om weg te raken uit armoede, of uit een moeilijke situatie. Ik wilde graag iets doen voor jongeren in een gelijkaardige situatie. Via een vriendin hoorde ik over een nieuwe vereniging, YAR, waar met zulke jongeren wordt gewerkt. Ze zochten nog vrijwilligers. Ik heb meteen gebeld: ‘wanneer kan ik beginnen?’ Zo ging de bal aan het rollen.”

Ik kan me voorstellen dat jullie nogal wat schrijnende situaties meemaken. Kun je daarmee omgaan?

“Dat is niet altijd makkelijk, maar als vrijwilliger word je daar wel voor opgeleid. We zijn coaches, geen vriendin of vervangmoeder. We leren dat we meer voor de jongeren kunnen betekenen als we afstand houden, en de hele situatie kunnen overzien. Maar meer dan de schrijnende verhalen blijven mij de mooie momenten bij. Zo zijn er heel veel. We gaan bijvoorbeeld een week op afzondering met onze jongeren. Vaak komen ze aan met hun pet ver over de ogen, hun blik naar de grond gericht. Een week later vertrekken ze met rechte rug en trotse blik, vastberaden om het nu anders, bêter te doen. Prachtig. Zo was er ook een jongen die een moeilijk parcours had afgelegd, en van wie ik echt niet wist of hij zich zou kunnen herpakken. Onlangs sprak

zijn mama me aan via Facebook, om te zeggen dat het heel goed met hem gaat. Hij werkt, heeft een vriendin en een kindje, hij heeft zelfs een huisje gekocht. Dat is toch geweldig? Wat ik ook zo mooi vind, is hoeveel je van die jongeren kunt leren. Het zijn niet enkel wij die hen iets bijbrengen, het omgekeerde gebeurt ook, heel vaak zelfs.”

“Op mijn negentiende was ik single mama en gestopt met school. Toen dacht ik: ik raak nooit meer weg uit dit milieu”

Geef eens een voorbeeld van hoe jullie van elkaar leren?

“Tijdens een sessie op een trainingsweek ging de trainer zonder een woord te zeggen voor de groep staan. Hij nam een doos tissues, begon rond te lopen en gooide al die tissues één voor één in het rond. Hij ging door tot de hele doos leeg was. Toen vroeg hij aan de groep: ‘Wat is er net gebeurd?’ De jongeren zeiden van alles: de trainer was gek geworden, het regende zakdoekjes... Waarop de trainer zei: ‘Dat is wat jullie dénken. Wat er is gebeurd, is dat ik naar voren kwam, de zakdoekjes nam en die heb uitgestrooid. Waarom ik dat deed, weten jullie niet.’ Een van de jongens was zichtbaar aangedaan. Later vertelde hij: ‘Mijn vader ging sigaretten halen en keerde nooit terug. Ik dacht dat hij me dus niet graag zag, of vond dat ik niks waard was. Anders zou hij me niet in de steek laten. Nu besef ik dat dit mijn interpretatie was, dat ik de echte reden waarom hij is vertrokken, niet weet. Misschien heeft het zelfs niks met mij te maken.’ We zagen de last van zijn schouders vallen. Ik besepte op dat moment dat ik het zelf ook doe. Wij allemaal. Denk maar eens na, je bestelt een koffie op café, maar de ober is onvriendelijk, en dan denk je: die heeft iets tegen mij. Ik sta daar nu veel bewuster bij stil. Misschien doe ik wel onvriendelijk terug tegen die ober, of word ik heel onzeker, terwijl die man net daarvoor slecht nieuws had gekregen en zijn reactie helemaal niks met mij te maken had.”

Je hebt zelf twee zonen van 22 en 26. Verandert je werk bij YAR jou als moeder?

“Ik denk het wel. Toen mijn kinderen jonger waren, zei ik wel eens dingen als: ‘Wat kun je nu zelf doen om dit te veranderen?’ Dan zei-

den ze: ‘Mama, je bent weer aan het Yarren!’ (lacht) Maar ik denk dat mijn jeugd me meer beïnvloed heeft. Ik ben altijd vastbesloten geweest om het beter te doen. Ik wil er echt voor mijn kinderen zijn, ervoor zorgen dat ze alles hebben wat ze nodig hebben, en liefst meer. Ik ben lang alleenstaand geweest, dus dat was niet altijd makkelijk. Maar ik hoop dat ik hen een goed voorbeeld heb gegeven, van een moeder die hard werkt om haar doelen na te streven. Dat is ook belangrijk.”

Je hebt veel bereikt. Heb je nog dromen voor de toekomst?

“Ik ben een boek aan het schrijven over innercrowdfunding, de manier waarop we met Benetiet geld hebben ingezameld. Dat zou ik graag in de wereld zetten. Niet om er iets aan te verdienen, wel omdat ik vrees dat, nu Benetiet stopt, dit concept verloren zal gaan. Het kan voor zoveel mensen interessant zijn. We gaan er ook een website aan koppelen, waar mensen hun acties kunnen delen, om zo inspiratie te geven aan anderen. Daarnaast wil ik een succes maken van het Yamina Krossa-fonds, om het kankeronderzoek van Dr. Damya Laoui aan de VUB-VIB te ondersteunen. En ten slotte wil ik heel graag nog iets doen rond armoedebestrijding. Ik heb zelf gemerkt wat een struikelblok armoede kan zijn. Er zijn bijvoorbeeld zoveel jongeren die wel de capaciteiten hebben om te gaan studeren, maar niet de middelen. Dat is jammer, want met een diploma hebben ze meer kansen. Het zou bijvoorbeeld mooi zijn als ik een jongere die rechten wil studeren en daar ook de capaciteiten voor heeft, zou kunnen koppelen aan een advocaat, die een soort mentor wordt en ook financiële ondersteuning geeft. In mijn ideale wereld wordt die jongere, als hij is afgestudeerd en zelf advocaat is, dan op zijn beurt ook mentor. Zo zouden we veel mensen uit de armoede kunnen helpen. Mocht ik zoiets kunnen uitwerken en er ook in slagen, dan zou voor mij de cirkel helemaal rond zijn.”

Meer info over YAR vind je op www.yarvlaanderen.be. Het Yamina Krossa-fonds voor kankeronderzoek steunen kan met een gift op rekeningnummer BE51 0013 6779 3562, met vermelding van GIFTFO03.